

Arbejde, men det er dog altid Jurister, der have haft Hovedindflydelsen i denne Sag. Jeg kan derfor vel forstaa, at man fra et Jurist-, Dommer- eller Sagførersynspunkt kan komme til det Resultat: ja, det lader sig nu ikke gøre at gennemføre en saadan Regel ganske og aldeles; der kan godt tænkes praktiske Tilfælde, hvor det vil være nødvendigt at afvige fra Reglen. Men man maa paa den anden Side huske paa, at de Personer, der have fremskaffet dette Resultat, hvor udmærkede de end ere, i Kraft af, at de ere Jurister, i fortrinlig Grad se paa, hvilke Midler der kan skaffes. Domsmagten i Hænde for at fremskaffe den størst mulige Retfærdighed, for at blive i Stand til at ramme de virkelig skyldige, saa at ingen af dem gaar Ram forbi. Jeg synes, at naar det er Juristerne af Fag, som have mødt frem med et saadant Forslag, og navnlig have varetaget den judicielle Side af dette Spørgsmaal, maa det i særlig Grad være Folketingets, os Lægmands Sag at se Spørgsmaalet ud fra de almindelige Borgeres Synspunkt, og sørge for, navnlig naar vi have for Øje de mange Fejltagelser, der ere skete i vor Retspleje i Kraft af vort nuværende System, at komme saa langt fra dette som paa nogen Maade muligt, og komme over til en Tilstand, hvor man kan vente, at saadanne Fejlgreb og Fejltagelser ikke kunne finde Sted.

Det næste, man forlanger af en Retsreform, er Mundtlighed, at man saa vidt muligt skulde gaa over til, at Forhandlingen for Retten foregik mundtlig. Dette er imidlertid ikke gennemført for den borgerlige Retsplejes Vedkommende, idet Retten i vidtløftige Regnskabssager og andre indviklede Retssager paa ethvert Trin af Forhandlingen kan anordne helt skriftlig Behandling. Det spiller jo en ret stor Rolle, hvilket Princip man her vælger, fordi en af de væsentligste Anker mod den skriftlige Procedure ved den borgerlige Retspleje er den, at Sagerne trækkes ud i det uendelige. Nu er det vel saaledes, at der er givet nogle Kauteler i Forslaget mod en Udstrækning af Sagerne, men alligevel, naar der er aabnet denne Adgang til i ret vid Udstrækning at benytte skriftlig Procedure for dem, der have Interesse i at forhale en Retssag, maaske til Skade for Modparten, vil dette dog kunne bidrage til at forhale Sagen ret betydeligt og gøre den anden Part Skade. Spørgsmaalet herom skal jeg i øvrigt overlade til de Medlemmer, som ere praktiske Jurister og som Sagførere have mere

Kendskab til, hvorledes man bedst skulde ordne Forholdet med Hensyn til den borgerlige Retspleje for i større Udstrækning, end jeg nu synes det er gjort, at faa indført Mundtlighed. For Strafferetsplejens Vedkommende har man jo indført Mundtlighed, i hvert Tilfælde sikkert i saa vid Udstrækning, som det kan gøres, og som det kan forlanges.

Med Hensyn til det næste Spørgsmaal, den gennemsete Grundlovs Bestemmelse i § 71 om Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen, da er dette jo ogsaa gennemført i Forslaget, og der kan der neppe være nogen Indvending at gøre. Det er imidlertid paa dette Punkt blevet fremhævet allerede af den første ærede Taler, at man sikkert kommer til for store Udgifter ved det her fremlagte Forslag. Jeg synes ogsaa, at adskillige af de Betragtninger, han i denne Henseende gjorde, om andre Maader og en noget billigere Maade at ordne dette Spørgsmaal paa, fortjene Paaagtelse. Jeg vil gerne have Lov til i denne Henseende at gøre en Bemærkning, der faldt mig ind, da det ærede Medlem, der sidst talte, fremhævede, at naar man skilte Domsmagten fra Forvaltningen, var det ganske naturligt, at man saa maatte have to Hold, hvor der tidligere kun var et Hold Embedsmænd. Det er for saa vidt ganske rigtigt, men man behøver ikke at have lige saa mange i hvert Hold, som man har haft tidligere; thi har det kunnet overlades til en Person at repræsentere baade Forvaltningen og Domsmyndigheden, behøver det ikke at blive saaledes for Fremtiden, naar disse Ting skulle adskilles, at der skal være det dobbelte Personale til at udføre Arbejdet.

Jeg vender mig nu til det, som ganske naturligt fra en Lægmands Standpunkt maa være det, der tiltrækker sig mest Interesse ved Behandlingen af dette Forslag, og det er jo Spørgsmaalet: hvilken Sikkerhed, større end den nuværende, er der skaffet Borgerne under Retsplejen? Det er sikkert ikke saaledes, at man kan sige, at vi ere nødsagede til at faa en Retsreform for derigennem at blive i Stand til at forhindre eller straffe de Forbrydelser, der blive begaaede. Midlerne til at udfinde Forbrydelser og faa Forbryderne straffede, er nu sikkert til Stede i tilstrækkelig Omfang. Jeg tror ikke, en Retsreform paatrænger sig for at skaffe flere Magtmidler til Veje. En Retsreform paatrænger sig for at skaffe en større Retfærdighed til Veje, end der er, og skaffe større Sikkerhed for Borgerne mod Misgreb fra Domsmagtens og Politi-